

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 404/2014-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. septembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka prerokoval prijatú sťažnosť V. S., zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Varmusom, PhD., Advokátska kancelária VARMUS s. r. o., Palárikova 83, Čadca, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 289/2002 (v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 6 C 45/2014) a postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 375/2010 (následne vedenom pod sp. zn. 7 Co 9/2013) a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo V. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 289/2002 (v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 6 C 45/2014) a postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 375/2010 (následne vedenom pod sp. zn. 7 Co 9/2013) **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 289/2002 (v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 6 C 45/2014) **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.

3. V. S. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € (slovom päťtisíc eur), ktoré s ú Okresný súd Čadca a Krajský súd v Žiline p o v i n n é spoločne a nerozdielne zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Čadca j e p o v i n n ý uhradiť V. S. trovy právneho zastúpenia v sume 331,13 € (slovom tristotridsaťjeden eur a trinásť centov) na účet jej advokáta JUDr. Jozefa Varmusa, PhD., Advokátska kancelária VARMUS s. r. o., Palárikova 83, Čadca, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. novembra 2013 doručená sťažnosť V. S. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Varmusom, PhD., Advokátska kancelária VARMUS s. r. o., Palárikova 83, Čadca, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 289/2002 (v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 6 C 45/2014) a postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 375/2010.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

„Sťažovateľka vystupuje v konaní pred Okresným súdom Čadca, sp. zn. 4 C/289/2002 v postavení navrhovateľky. Dňa 07. 10. 2002 podala sťažovateľka žalobu proti odporcovi J. P... o právo prechodu a odstránenie plota.

Okresný súd v Čadci /ďalej len okresný súd/, ktorý vec prejednáva pod sp. zn. 4 C/289/2002 v spojení s konaním Krajského súdu v Žiline /ďalej len krajský súd/,

pod sp. zn. 6 Co/375/2010 postupujú v prejednávani veci s vážnymi priet'ahmi a hoci sa konanie vedie od r. 2002, nie je predpoklad, že konanie bude v dohľadnej dobe skončené.

Okresný súd vo veci od roku 2002 uskutočnil osem pojednávani... Na poslednom termíne pojednávania okresný súd vyniesol rozsudok, ktorým návrh navrhovateľky zamietol a zároveň zaviazal navrhovateľku zaplatiť odporcom trovy konania. Podaním odvolania navrhovateľky voči uvedenému rozsudku dňa 20. 09. 2010 prejednával vec v rámci odvolacieho konania Krajský súd v Žiline. Krajský súd vydal uznesenie, ktorým rozsudok okresného súdu zrušil, konanie zastavil, vec postúpil Obci Z. a zároveň zaviazal navrhovateľku k úhrade trov konania. Navrhovateľka podala dovolanie proti uvedenému uzneseniu dňa 15. 08. 2011. Najvyšší súd Slovenskej republiky o dovolaní navrhovateľky rozhodol a vydal uznesenie, ktorým zrušil uznesenie Krajského súdu v Žiline a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd v Čadci spôsobil v konaní vážne priet'ahy, nekonal plynule, nakoľko žaloba bola podaná dňa 07. 10. 2002 a súd vo veci rozhodol dňa 05. 08. 2010.

Zároveň Krajský súd v Žiline, ktorý hoci od doručenia rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ubehla značná doba, vo veci nekoná a spôsobuje vážne priet'ahy. ...“

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej sťažnosti takto rozhodol:

„Okresný súd v Čadci svojou nečinnosťou vo vybavovaní veci sp. zn. 4 C 289/2002 porušil základne právo sťažovateľky uvedené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR, aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Krajský súd v Žiline svojou nečinnosťou vo vybavovaní veci sp. zn. 6 Co 375/2010 porušil základné právo sťažovateľky uvedené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR, aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Ústavný súd SR prikazuje Krajskému súdu v Žiline, aby vo veci sp. zn. 6 Co 375/2010 konal bez zbytočných priet'ahov.

Ústavný súd SR priznáva sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie vo výške 20 000 €, z ktorého je Okresný súd Čadca povinný zaplatiť sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 € a Krajský súd v Žiline vo výške 10 000 €, obaja v lehote do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

Okresný súd v Čadci a Krajský súd v Žiline sú povinní nahradiť sťažovateľke trovy právneho zastupovania vo výške 331,13 €... na účet spoločnosti Advokátska kancelária

VARMUS s.r.o., so sídlom Palárikova 83, 022 01 Čadca... v lehote do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 404/2014-11 z 13. augusta 2014 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľky.

Na výzvu ústavného súdu z 18. augusta 2014 reagoval okresný súd vyjadrením sp. zn. Spr 1719/14 z 2. septembra 2014, v ktorom sa meritórne k dôvodnosti sťažnosti nevyjadril.

Krajský súd reagoval na výzvu ústavného súdu z 18. augusta 2014 svojím vyjadrením sp. zn. Spr 406/2014 z 8. septembra 2014, v ktorom uviedol:

„Z obsahu zberného spisu Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6 Co/375/2010 vyplýva, že Okresný súd Čadca dňa 06. októbra 2010 vypracoval predkladaciu správu sp. zn. 4 C/289/2002, ktorou 05. 11. 2010 predložil Krajskému súdu v Žiline ako súdu odvolaciemu na rozhodnutie odvolanie navrhovateľky (sťažovateľky) proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 4 C/289/2002-246 zo dňa 05. 08. 2010, ktorým bol jej nárok v konaní o právo prechodu a odstránenie oplatenia zamietnutý. Po vykonaní obvyklých procesných úkonov (lustrácia veci, postup v zmysle § 211 O. s. p.) bola odvolacia vec pridelená predsedom senátu dňa 08. 12. 2010 na ďalšie konanie sudcovi spravodajcovi. Vo veci bolo rozhodnuté senátom dňa 13. 04. 2011; k odoslaniu spisového materiálu spolu s vypracovaným písomným vyhotovením rozsudku došlo dňa 15. júla 2011. V zbernom spise, ani v evidencii správy krajského súdu nebola zistená žiadosť/rozhodnutie o predĺžení lehoty na vyhotovenie a odoslanie rozsudku, pričom lehota podľa § 158 ods. 4 O. s. p. v znení k 13. 04. 2011, 30 dní od vyhlásenia rozsudku, skončila 13. 05. 2011 (piatok). Hoci doba od 14. 05. 2011 do 15. 07. 2011 predstavuje nedodržanie lehoty podľa § 158 ods. 4 O. s. p., z hľadiska celkovej doby samotného primárneho konania v odvolacej veci sp. zn. 6 Co/375/2010 (cca 8 mesiacov) nebola hodnotená ako neprimeraná. V tomto smere predsedníčka krajského súdu primerane poukazuje na Nález Ústavného súdu SR zo 7. mája 2013, sp. zn. IV. ÚS 471/2012-75, v zmysle ktorého porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov nemožno vyvodzovať len zo skutočnosti, že štátny orgán dôsledne nepostupoval v zákonom ustanovených lehotách.

Z obsahu dotknutého zberného spisu (sp. zn. 6 Co/375/2010) ďalej vyplýva, že Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací uznesením zo dňa 22. novembra 2012, sp. zn. 5 Cdo 207/2011, rozhodol o zrušení uznesenia Krajského súdu v Žiline z 13. apríla 2011 sp. zn. 6 Co/375/2010 a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie; celý spisový materiál Okresného súdu Čadca (sp. zn. 4 C/289/2002) bol Krajskému súdu v Žiline predložený opätovne na rozhodnutie o odvolaní navrhovateľky (sťažovateľky) dňa 09. 01. 2013. Krajský súd opätovne vo veci konal pod sp. zn. 7 Co/9/2013. Uznesením zo dňa 29. januára 2014 č. k. 7 Co/9/2013-321 napadnutý rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 4 C/289/2002-246 zo dňa 5. augusta 2010 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dôvody, pre ktoré dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu (sp. zn. 6 Co/375/2010) vyplývajú z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu (sp. zn. 5 Cdo 207/2011); predovšetkým išlo o otázku právneho posúdenia veci. Je zrejmé, že z hľadiska celkovej doby konania o odvolacej veci (sp. zn. 6 Co/375/2010 a sp. zn. 7 Co/9/2013), t. j. v dobe od 05. 11. 2010 do 03. 03. 2014 (odoslanie spisového materiálu po zrušení prvostupňového rozsudku Okresnému súdu Čadca na ďalšie konanie) je možné konštatovať predĺženie konania vo veci samej. Uvedená doba však závisela aj od dĺžky dovolacieho konania (k jeho dĺžke nie je možné sa kvalifikovane vyjadriť pre absenciu spisového materiálu) a nemožno ju v celom rozsahu hodnotiť ako dobu zbytočných prieťahov v konaní.

Keďže v napádanej odvolacej veci došlo k vydaniu rozhodnutia uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 29. januára 2014, č. k. 7 Co/9/2013-321, tak žiadosť sťažovateľky, pokiaľ smeruje k prikázaniu odvolaciemu súdu konať bez zbytočných prieťahov, stratila opodstatnenie. Za neprimerane vysokú považujeme požiadavku finančného zadostučinienia voči Krajskému súdu v Žiline vo výške 10.000,- Eur, a to vzhľadom na to, že nemožno hodnotiť celú dobu konania na odvolacom súde za zbytočné prieťahy a celková dĺžka konania závisela aj od dĺžky dovolacieho konania. Tvrdenie sťažovateľky, že jej aj postupom Krajského súdu v Žiline mala byť spôsobená vážna škoda, nakoľko nemá možnosť užívať nehnuteľnosť, ktorej je vlastníčkou a uskutočňovať jej údržbu, nebolo konkretizované.“

K vyjadreniam okresného súdu a krajského súdu zaujal svoje stanovisko právny zástupca sťažovateľky listom z 22. septembra 2014, v ktorom uviedol:

„Z vyjadrenia odporcu v 1/ rade vyplýva, že pred súdom prvého stupňa boli zistené vážne prietahy vo vybavovaní žaloby sťažovateľky, ktorá podala žalobu na OS Čadca dňa 07. 10. 2002 a súd vo veci rozhodol až dňa 05. 08. 2010. ...

Z vyjadrenia odporcu v 2/ rade vyplýva, že KS v Žiline rozhodol 13. 04. 2011 a k písomnému vypracovaniu rozsudku a odoslaniu spisu došlo až po uplynutí doby dlhšej ako tri mesiace, teda nebola dodržaná zákonná 30-dňová lehota od vyhlásenia rozsudku. Ďalej vyplýva, že po zrušení rozhodnutia odporcu v 2/ rade Najvyšším súdom SR celý spisový materiál bol KS v Žiline predložený opätovne na rozhodnutie dňa 09. 01. 2013. KS v Žiline bol po dobu jedného roka nečinný a opätovne vo veci rozhodol uznesením bez nariadenia pojednávania dňa 29. 01. 2014.

Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že sťažnosť voči obom odporcom je dôvodná a preto sťažovateľka (navrhovateľka) žiada, aby Ústavný súd SR jej sťažnosti pre porušenie základného práva bolo vyhovené.“

Keďže okresný súd, krajský súd, ako aj právny zástupca sťažovateľky ústavnému súdu oznámili, že netrávajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, keďže od neho nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť vecí, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci prvého kritéria

ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmet posudzovaného konania (určenie práva prechodu cez nehnuteľnosť a odstránenie stavby oplotenia z nehnuteľnosti) sa po právnej stránke nejaví ako zložitý, a teda neodôvodňuje dĺžku posudzovaného konania. Pokiaľ ide o skutkovú stránku posudzovaného konania, je možné pripustiť istú zložitosť vyplývajúcu z potreby nariadenia znaleckého dokazovania a miestneho zisťovania.

2. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priesťahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, ktorými by sťažovateľka prispela ku vzniku priesťahov.

3. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným priesťahom, bol postup okresného súdu a postup krajského súdu v predmetnej veci.

Ústavný súd z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 4 C 289/2002 (v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 6 C 45/2014) zistil takýto priebeh namietaného konania:

Dňa 8. októbra 2002 sťažovateľka ako navrhovateľka podala okresnému súdu návrh na začatie konania, ktorým sa domáhala proti J. P. (ďalej len „odporca“) určenia práva prechodu cez nehnuteľnosť a odstránenia stavby oplotenia z nehnuteľnosti.

Okresný súd vec prerokoval na šiestich pojednávaniach, nariadil vo veci znalecké dokazovanie, vykonal miestnu ohliadku, ustálil okruh právnych nástupcov po zomrelom odporcovi [na jeho mieste sa stali účastníkmi konania B. P. (ďalej len „odporkyňa v 1. rade“) a Z. M. (ďalej len „odporkyňa v 2. rade“)] a 11. júna 2008 vo veci rozhodol rozsudkom, ktorým návrhu sťažovateľky vyhovel.

Na odvolanie odporkýň v 1. a 2. rade krajský súd v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 182/2009 uznesením z 13. januára 2010 zrušil rozsudok okresného súdu z 11. júna 2008 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Spis sa nachádzal na krajskom súde od 16. októbra 2008 do 14. apríla 2009, keď bol okresnému súdu vrátený bez meritórneho rozhodnutia pre účely vydania opravného uznesenia k prvostupňovému rozsudku, a následne od 27. mája 2009 do 13. mája 2010.

Okresný súd po vrátení veci na ďalšie konanie pripustil zmenu návrhu, pripustil ďalších odporcov do konania (odporkyňu v 3. rade J. B. a odporkyňu vo 4. rade L. P.) a na pojednávaní 5. augusta 2010 vo veci rozhodol rozsudkom, ktorým návrh sťažovateľky zamietol.

Na odvolanie sťažovateľky krajský súd v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 375/2010 uznesením z 13. apríla 2011 zrušil rozsudok okresného súdu z 5. augusta 2010 a konanie vo veci zastavil s tým, že po právoplatnosti uznesenia bude vec postúpená na ďalšie konanie obci Z. Spis sa nachádzal na krajskom súde od 21. septembra 2010 do 19. júla 2011.

Sťažovateľka proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. Co 375/2010 z 13. apríla 2011 podala dovolanie a Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 5 Cdo 207/2011 z 22. novembra 2012 dovolaním napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Spis sa nachádzal na najvyššom súde od 27. októbra 2011 do 3. decembra 2012.

Spis bol krajskému súdu predložený 9. januára 2013 pre účely opätovného rozhodnutia o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu z 5. augusta 2010. Krajský súd následne viedol odvolacie konanie pod novou spisovou značkou 7 Co 9/2013 a vo veci rozhodol uznesením z 29. januára 2014 tak, že rozsudok okresného súdu z 5. augusta 2010 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Spis bol okresnému súdu vrátený 6. marca 2014.

Sťažovateľka doručila sťažnosť ústavnému súdu 18. novembra 2013, t. j. ešte pred rozhodnutím krajského súdu vo veci.

Okresný súd od 6. marca 2014 pokračuje v konaní s tým, že si vyžiadal vyjadrenia účastníkov konania, pripojil spis a rozhodnutia o vzťahujúcich sa stavebných konaniach, oboznámil sa s obsahom iného súdneho konania, pre vedenie ktorého odporcovia navrhovali posudzované konanie prerušiť, a vykonal ohliadku na mieste samom.

Ústavný súd po oboznámení sa s už zhrnutým priebehom posudzovaného konania konštatuje, že namietané konanie sa začalo 8. októbra 2002, trvá viac ako 13 rokov a dosiaľ nie je právoplatne skončené.

Vzhľadom na celkovú dĺžku posudzovaného konania opakované zrušenie rozsudkov okresného súdu v odvolacom konaní, ako aj zrušenie uznesenia krajského súdu v dovolacom konaní a dôvody, pre ktoré boli zrušené rozsudky okresného súdu, ako aj uznesenie krajského súdu, ústavný súd konštatuje, že posudzované konanie ako celok charakterizuje neefektívny postup okresného súdu a charakterizoval neefektívny postup krajského súdu v namietanom odvolacom konaní.

Ústavný súd preto uzatvára, že postupom okresného súdu a krajského súdu v posudzovanom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal.

Ústavný súd v zmysle ustanovenia § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde prikázal okresnému súdu vo veci konať bez zbytočných prietáhov. Ústavný súd upustil

od uloženia obdobného príkazu krajskému súdu z dôvodu, že v čase rozhodovania ústavného súdu krajský súd v namietanom odvolacom konaní už rozhodol a vo veci už koná okresný súd po vrátení veci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka žiadala o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 20 000 € (z toho 10 000 € od okresného súdu a 10 000 € od krajského súdu) z dôvodov uvedených v sťažnosti poukazujúc najmä na dlhotrvajúcu právnu neistotu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd považoval priznanie sumy 5 000 € sťažovateľke za primerané finančné zadostučinenie podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Pri ustálení sumy finančného zadostučinenia ústavný súd prihliadal na celkovú dobu posudzovaného súdneho konania a jeho priebeh a na mieru zavinenia okresného súdu a krajského súdu na vzniknutých preťahoch v posudzovanom konaní. Zároveň ústavný súd uložil povinnosť uhradiť sťažovateľke finančné zadostučinenie spoločne a nerozdielne okresnému súdu a krajskému súdu, pričom pri určení tohto pomeru prihliadol na závažnosť postupu krajského súdu v posudzovanom odvolacom konaní.

Ústavný súd nevyhovel v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľka žiadala priznať finančné zadostučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu.

Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátom, ktorý si uplatnil nárok na ich úhradu, v celkovej sume 331,13 €.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2013 je 130,17 € a hodnota režijného paušálu je 7,81 €. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2014 je 134 € a hodnota režijného paušálu je 8,04 €.

S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľke nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2013 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu) a za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2014 (vyjadrenie k stanoviskám okresného súdu a krajského súdu) v celkovej sume 418 € vrátane režijného paušálu. Keďže právny zástupca predložil osvedčenie o registrácii pre DPH, odmena za poskytnuté právne služby v konaní pred ústavným súdom zvýšená o 20 % DPH tak predstavuje celkovú sumu 501,60 €

Vzhľadom na to, že právny zástupca sťažovateľky si úhradu trov právneho zastúpenia uplatnil iba v sume 331,13 €, ústavný súd, súc viazaný petitom sťažnosti, túto úhradu sťažovateľke priznal len vo výške uplatneného nároku.

Ústavný súd aj so zohľadnením miery zavinenia krajského súdu na porušení základného práva sťažovateľky pri rozhodnutí o povinnosti uhradiť sťažovateľke finančné zadost'učinenie rozhodol, že trovy konania je v celosti povinný uhradiť okresný súd na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2014